

SWOT analýza

Pozn.: v SWOT analýze sú tučným písmom zvýraznené body, ktoré boli v procese pripomienkovania pracovných verzií SWOT analýzy vyhodnotené ako osobitne významné a prioritne riešenia hodné.

1. SILNÉ STRÁNKY

1.1. ŠKOLSTVO

- A. ukotvenosť EVVO vo vzdelávacom systéme vo forme Prierezovej témy,**
- B. existencia odborných inštitúcií (v SR všeobecne, aj v TSK), zaoberajúcich sa EVVO,**
- C. odborné a organizačné kapacity mimovládnych organizácií (aj ako nositelia inovácií), odborné a organizačné kapacity v školských zariadeniach (CVČ) a v osvetových zariadeniach,
- D. viacero prijateľných metodických a odborných materiálov pre pedagógov (zatiaľ nie však pre všetky témy),
- E. existencia pestrej metodológie EVVO,**
- F. existencia dobrých a inšpiratívnych projektov EVVO (napríklad program Zelená škola, GLOBE, Beagle a iné),
- G. existujúca základňa motivovaných a nadšených pedagógov v oblasti EVVO, celoročná činnosť so žiakmi v rámci mimoškolských aktivít organizovaných MVO, CVČ a na školách,**
- H. existencia environmentálnych predmetov na TnUAD (na Fakulte sociálno-ekonomických vzťahov a Fakulte priemyselných technológií a na Fakulte špeciálnej techniky),
- I. existencia príkladov dobrej praxe (včleňovanie EVVO do ŠkVP), efektívnych foriem EVVO,
- J. pozitívne výsledky napríklad v problematike triedenia odpadov, šetrenia vodou, energií,
- K. dostatok aktuálnych informácií o ŽP,
- L. ústretovosť vedenia TSK, projekt Zelená župa a grantový program Zelené oči,**
- M. história spolupráce s ČR v oblasti projektov EVVO (potenciál tradičnej spolupráce so Zlínskym krajom, aj s ďalšími krajinami ČR).

1.2. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

- A. existencia odborných inštitúcií (v SR všeobecne, aj v TSK), zaoberajúcich sa EVVO,**
- B. odborné a organizačné kapacity mimovládnych organizácií (aj ako nositelia inovácií),
- C. existencia pestrej metodológie EVVO,**
- D. pozitívne výsledky napríklad v problematike triedenia odpadov, šetrenia vodou, energií,
- E. obyvatelia kraja si vo väčšine uvedomujú výnimočnosť/cennosť a kvalitu slovenskej prírody, väčšinou hodnotia aj životné prostredie ako kvalitné,
- F. dostatok aktuálnych informácií o ŽP,
- G. existencia ekoporadenskej siete - poradné portály pre verejnosť (napr.: www.biospotrebiteľ.sk, www.ekoporadna.sk), poradenstvo v bioobchodoch, v energetike a pod.

1.3. PODNIKATEĽSKÁ SFÉRA

- A. odborné a organizačné kapacity mimovládnych organizácií (aj ako nositelia inovácií) pre klientov z oblasti podnikateľskej sféry,
- B. dostatok aktuálnych informácií o ŽP,
- C. prínos environmentálnej firemnej kultúry zahraničných firiem pôsobiacich v TSK - pre zamestnancov i zákazníkov,**
- D. možnosť rozvoja EVVO v rámci duálnej výchovy v TSK.**

1.4. SAMOSPRÁVA

- A. existencia odborných inštitúcií (v SR všeobecne, aj v TSK), zaoberajúcich sa EVVO,
- B. odborné a organizačné kapacity mimovládnych organizácií (aj ako nositelia inovácií),
- C. pozitívne príklady dobrej praxe - napríklad v problematike triedenia odpadov (obec Košeca), šetrenia vodou, energií...,
- D. dostatok aktuálnych informácií o ŽP,
- E. ústretovosť vedenia TSK, projekt Zelená župa a grantový program Zelené oči.

1.5. ŠTÁT (celoslovenská úroveň)

- A. dostatok aktuálnych informácií o ŽP,
- B. existencia rezortného portálu o ŽP,
- C. zákon o slobodnom prístupe k informáciám,
- D. environmentálna legislatíva na solídnej (EÚ) úrovni,
- E. sledovanie niektorých indikátorov stavu životného prostredia.

2. SLABÉ STRÁNKY

2.1. ŠKOLSTVO

- A. nedostatočné výsledky napríklad v problematike minimalizácie aj triedenia odpadov, šetrenia vodou, energií (v porovnaní so štandardom EÚ)
- B. mizivé výsledky vo výchove k občianskej angažovanosti, slabá angažovanosť a uvedomelosť dospelých
- C. mizivé výsledky v témach ochranárskych (ochrana lesa, biodiverzity, nulové povedomie o inváziách druhov a ich vplyve na ochranu prírody a krajiny) - málo praktických aktivítv školách a školských zariadeniach z oblasti OP a ŽP, terénnych exkurzií s využitím náučných chodníkov a informačných tabúl informujúcich o danom chránenom území, málo sa využívajú možnosti škôl spolupracovať s regionálnymi správami CHKO/NP,
- D. nízke povedomie žiakov aj absolventov škôl TSK o prírodnom potenciáli, o konkrétnych prírodných hodnotách a krásach TN kraja,
- E. slabá až nulová informovanosť obyvateľov kraja - absolventov škôl o environmentálnych záťažoch a ich vplyve/dopadoch na zdravie obyvateľov a na prírodu,
- F. podceňovanie dôsledkov klimatických zmien zo strany žiakov (aj rodičov), ale aj zo strany autorít (pedagógovia), nízka miera chápania významu vodozádržných opatrení v krajine a iných adaptačných opatrení na zmenu klímy,
- G. slabá/nedostatočná spolupráca škôl, školských zariadení s odbornými inštitúciami, zaoberajúcimi sa EVVO,
- H. nesystematická, ostrovčekovitá, nekoordinovaná realizácia formálnej aj neformálnej environmentálnej výchovy a vzdelávania,
- I. podceňovanie terénnej/outdoorovej výučby,
- J. slabé využívanie zážitkových foriem ENV na školách, bádateľstva, aktívneho riešenia environmentálnych problémov, projektového vyučovania, rovesníckeho vzdelávania a iných aktivizujúcich foriem výchovy a vzdelávania
- K. chýbajúce, alebo pedagogickej verejnosti neznáme, zle dostupné metodické a odborné EVVO materiály (menovite v témach zelené obstarávanie, zmeny klímy, globálne vzdelávanie, environmentálne/ekolo-gicky šetrné poľnohospodárstvo, kvalita potravín,

udržateľné lesné hospodárstvo, udržateľný cestovný ruch, spotrebiteľská výchova, envirokriminalita...),

L. neexistencia úložiska/verejne známeho zdroja pre pedagógov a lektorov zdarma prístupných námetov, hier, testov, kvízov, videí, prezentácií, aktivít EVVO

M. chýbajúca jednotná učebnica pre environmentálnu výchovu pre ZŠ aj SŠ,

N. chýbajúca infraštruktúra EVVO, nedostatočné množstvo ekocentier, mimoškolských zariadení a MVO, pravidelne poskytujúcich svoje služby školám, verejnosti, absencia ekoporadenskej siete, informačných eko-bodov a pod.,

O. slabá ponuka eko-náučných chodníkov na území kraja, pri existujúcich slabá interaktívnosť, nemodernosť (v kontexte moderných trendov interpretácie prírody),

P. chýbajúce vybavenie škôl (napríklad chýba vo väčšine škôl dnes úplný základ - koše na triedený zber odpadu, ale aj laboratóriá, prírodné učebne...),

Q. nedôsledná aplikácia teoretických poznatkov v praxi (napr. už len samotná prevádzka škôl a školských jedální), absencia kontaktu s praxou, nedostatok exkurzií,

R. slabá - kapacitne nepostačujúca - ponuka EVVO pre školy a iné vzdelávacie zariadenia (výučbové programy, súťaže, výstavy...),

S. neochota škôl zapájať sa do EVVO aktivít,

T. nedostatok aktívnych pedagógov, ktorí by sa podieľali na EVVO na škole.

U. slabá motivácia pedagógov (osobitne v oblasti výchov a v prierezových témach, ktoré pedagógovia, ale aj vedenia škôl a zriaďovatelia škôl nepovažujú za priority),

V. prierezová téma ENV - formálnosť realizácie – niektoré školy výrazný posun, niektoré ťažký formalizmus,

W. nesystematické environmentálne vzdelávanie pedagógov v praxi,

X. nesystémová podpora koordinátorov ENV na školách - častokrát chýba podpora vedenia, spolupráca ostatných kolegov, chybné chápanie úlohy koordinátora ENV na školách,

Y. nedostatočné prepájanie ENV s inými prierezovými témami, menovite napríklad s regionálnou výchovou,

Z. absencia definovania priorít a merateľných cieľov EVVO na všetkých úrovniach (konkrétne v strategických dokumentoch, v pedagogickej dokumentácii škôl ap.),

AA. nedostatočný výskum, nejestvujúca reflexia plnenia cieľov ENV, nejestvujúci funkčný spôsob merania kvality a efektívnosti ENV programov a aktivít,

AB. neexistencia environmentálneho manažmentu na školách.

2.2. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

A. stále nedostatočné výsledky napríklad v problematike predchádzania vzniku/minimalizácie odpadov, šetrenia vodou, energií (v porovnaní so štandardom EÚ)

B. mizivé výsledky vo výchove k občianskej angažovanosti, slabá angažovanosť a uvedomelosť dospelých,

C. mizivé výsledky v témach ochranárskych (ochrana lesa, biodiverzity, nulové povedomie o inváziách druhov a ich vplyve na ochranu prírody a krajiny),

D. slabá až nulová informovanosť obyvateľov kraja o environmentálnych záťažoch a ich vplyve/dopadoch na zdravie obyvateľov a na prírodu,

E. podceňovanie dôsledkov klimatických zmien zo strany širokej verejnosti, ale aj zo strany autorít (pedagógovia, politici, firemný manažment...), nízka miera chápania významu vodozádržných opatrení v krajine a iných adaptačných opatrení na zmenu klímy,

F. nedostatočný rozsah triedenia odpadov (celoslovenský problém), vysoký podiel skládkovania odpadu (v kraji vyše 83% z celkového množstva komunálneho odpadu)

G. chýbajúca infraštruktúra EVVO, nedostatočné množstvo ekocentier, mimoškolských zariadení a MVO, pravidelne poskytujúcich svoje služby školám, verejnosti, absencia ekoporadenskej siete, informačných eko-bodov a pod.

H. slabá ponuka eko-náučných chodníkov na území kraja, pri existujúcich slabá interaktívnosť, nemodernosť (v kontexte moderných trendov interpretácie prírody)

I. slabá/nedostatočná spolupráca odborných inštitúcií, zaoberajúcich sa EVVO,

J. nesystematická, ostrovčekovitá, nekoordinovaná realizácia neformálnej environmentálnej výchovy a vzdelávania,

K. absencia definovania priorít a merateľných cieľov EVVO na všetkých úrovniach,

L. chýbajúce metodické a odborné EVVO materiály pre lektorov (napríklad v témach zelené obstarávanie, zmeny klímy, globálne vzdelávanie, environmentálne/ekologicky šetrné poľnohospodárstvo, kvalita potravín, udržateľné lesné hospodárstvo, udržateľný cestovný ruch, spotrebiteľská výchova, envirokriminalita...),

M. neexistencia úložiska/verejne známeho zdroja pre pedagógov a lektorov zdarma prístupných námetov, hier, testov, kvízov, videí, prezentácií, aktivít EVVO

N. slabá - kapacitne nepostačujúca - ponuka EVVO pre školy a iné vzdelávacie zariadenia (výučbové programy, súťaže, výstavy...)

O. nedostatočný výskum, nejestvujúca reflexia plnenia cieľov EVVO, nejestvujúci funkčný spôsob merania kvality a efektívnosti EVVO programov a aktivít, mapovanie potrieb a očakávaní cieľových skupín.

2.3. PODNIKATEĽSKÁ SFÉRA

A. neexistujúca EVVO pre podnikateľské subjekty, firemný manažment

B. nedostatočné výsledky niektorých firiem napríklad v problematike triedenia odpadov, šetrenia vodou, energií (v porovnaní so štandardom EÚ)

C. slabá až nulová informovanosť radových zamestnancov firiem o environmentálnych záťažoch a ich vplyve/dopadoch na zdravie obyvateľov a na prírodu,

D. neexistujúce pravidelné vyhodnocovanie vývoja podnikateľského sektoru - s monitoringom vhodných indikátorov zapojenia firiem do duálneho vzdelávania, do cirkulárnej ekonomiky, štandardov environmentálnej politiky, environmentálnych dopadov podnikania v oblasti znečisťovania zložiek ŽP, spotreby vody a energií, produkcie odpadov,

E. nedostatočné zapájanie firemného/podnikateľského sektoru do podpory EVVO aktivít,

F. slabé environmentálne povedomie manažmentov podnikateľských subjektov dovnútra firiem i navonok (iba štvrtina verejne aspoň deklaruje environmentálnu politiku firmy, z nich väčšina sú firmy zahraničné),

G. neexistencia prehľadu firiem s environmentálnou, resp. recyklačnou výrobou v TSK,

H. neexistujúci environmentálny manažment firemných priestorov / kancelárií.

2.4. SAMOSPRÁVA (kraj, obce)

A. nedostatok investícií do rozvoja systému EVVO, všeobecne nedostatok financií, na úrovni štátu, kraja aj obcí,

B. neexistujúca EVVO pre pracovníkov v samosprávach,

C. slabá - kapacitne nepostačujúca - ponuka EVVO pre školy a iné vzdelávacie zariadenia (výučbové programy, súťaže, výstavy...)

D. stále nedostatočné výsledky napríklad v problematike triedenia odpadov, šetrenia vodou, energií (v porovnaní so štandardom EÚ),

E. nedostatočný rozsah triedenia odpadov (celoslovenský problém), vysoký podiel skládkovania odpadu (v kraji vyše 83% z celkového množstva komunálneho odpadu),

- F. nedostatok kontajnérov na triedený zber, zlá spolupráca obcí s Organizáciami zodpovednosti výrobcov,
- G. iba v 8% dotazovaných obcí v kraji sú ich občania nejakým (aspoň symbolickým) spôsobom zvýhodnení za triedenie komunálneho odpadu (analogicky: nízke využívanie ekonomických motivačných nástrojov),
- H. obce (samosprávy) majú iba výnimočne spracované plány/stratégie adaptácie na zmeny klímy (cca 10%), opatrenia realizuje iba 5% z oslovených obcí (väčšinou vodozádržné opatrenia),
- I. neexistujúca sieť systematického sledovania a vyhodnocovania emisného a hlukového znečistenia územia,
- J. nedostatočná starostlivosť o mimolesné porasty - premnoženie a šírenie invázných druhov najmä rastlín,
- K. dostupnosť aktuálnych informácií o ŽP v TSK,
- L. neexistujúca krajská databáza, prehľad (ani na Štatistickom úrade, ani na Úrade TSK) podnikateľských subjektov, zaoberajúcich sa cirkulárnou ekonomikou,
- M. slabá až nulová informovanosť obyvateľov kraja o environmentálnych záťažach a ich vplyve/dopadoch na zdravie obyvateľov a na prírodu,
- N. podceňovanie dôsledkov klimatických zmien zo strany širokej verejnosti, ale aj zo strany autorít (pedagógovia, politici), nízka miera chápania významu vodozádržných opatrení v krajine a iných adaptačných opatrení na zmenu klímy,
- O. slabá/nedostatočná spolupráca odborných inštitúcií, zaoberajúcich sa EVVO,**
- P. nefunkčný systém koordinácie a informovania o EVVO aktivitách v kraji, chýbajúci jednotný informačný systém v rámci EVVO,
- Q. neexistuje oficiálny subjekt vykonávajúci funkciu krajského koordinátora EVVO,
- R. nesystematická, ostrovčekovitá, nekoordinovaná realizácia neformálnej environmentálnej výchovy a vzdelávania,
- S. nesystematické ENV vzdelávanie pedagógov v praxi,**
- T. viaceré vzdelávacie aktivity v systéme akreditovaného vzdelávania pedagógov v praxi v odbore EVVO sú formálne a plytké,
- U. nedostatočné povedomie zriaďovateľov škôl o ponuke seminárov a vzdelávania v odbore EVVO,
- V. nedostatočný výskum, nejestvujúca reflexia plnenia cieľov EVVO, nejestvujúci funkčný spôsob merania kvality a efektívnosti EVVO programov a aktivít, mapovanie potrieb a očakávaní cieľových skupín,**
- W. absencia definovania priorít a merateľných cieľov EVVO na všetkých úrovniach samospráv,
- X. nedostatočné zapájanie verejnej správy do podpory EVVO aktivít,
- Y. neexistencia environmentálneho manažmentu priestorov samosprávy / kancelárií.

2.5. ŠTÁT (celoslovenská úroveň)

- A. nedostatočný rozsah triedenia a spracovania odpadov (celoslovenský problém), vysoký podiel skládkovania odpadu (v kraji vyše 83% z celkového množstva komunálneho odpadu)
- B. poddimenzovaný personál a technické zabezpečenie ochrany prírody na území kraja
- C. neexistujúca sieť systematického sledovania a vyhodnocovania emisného a hlukového znečistenia územia
- D. dostupnosť - prístupnosť k aktuálnym informáciám o ŽP
- E. neexistujúca databáza, prehľad (ani na Štatistickom úrade, ani na Úrade TSK) podnikateľských subjektov, zaoberajúcich sa cirkulárnou ekonomikou,

- F. slabá/nedostatočná spolupráca odborných inštitúcií, zaoberajúcich sa EVVO,**
- G. nesystematická, ostrovčekovitá, nekoordinovaná realizácia formálnej aj neformálnej environmentálnej výchovy a vzdelávania
- H. nedostatočná príprava učiteľov v rámci štúdia na Pedagogických fakultách (chýbajú: inovatívne prístupy, cieľavedomosť, systém, spolupráca škôl),**
- I. viaceré vzdelávacie aktivity v systéme prípravy budúcich pedagógov v odbore EVVO sú formálne a plytké (platí aj pre mnohé akreditované vzdelávania pedagógov v praxi),
- J. nesystematické ENV vzdelávanie pedagógov v praxi,**
- K. nedostatočný výskum, nejestvujúca reflexia plnenia cieľov EVVO, nejestvujúci funkčný spôsob merania kvality a efektívnosti EVVO programov a aktivít, mapovanie potrieb a očakávaní cieľových skupín,**
- L. slabá až nulová informovanosť obyvateľov kraja o environmentálnych záťažach a ich vplyve/dopadoch na zdravie obyvateľov a na prírodu,
- M. podceňovanie dôsledkov klimatických zmien zo strany širokej verejnosti, ale aj zo strany autorít (pedagógovia, politici, firemný manažment...), nízka miera chápania významu vodozádržných opatrení v krajine a iných adaptačných opatrení na zmenu klímy,
- N. slabá vymožiteľnosť environmentálneho práva, v oblasti OP, OŽP, ale aj stavebného práva,**
- O. neexistencia úložiska/verejne známeho zdroja pre pedagógov a lektorov zdarma prístupných námetov, hier, testov, kvízov, videí, prezentácií, aktivít EVVO,**
- P. zlé a bezvýsledné nastavenie stratégie budovania siete štátnych stredísk environmentálnej výchovy,**
- Q. chýbajúca podpora zo strany štátu vo forme férovej súťaže o najlepšie projekty EVVO,
- R. nedostatok investícií do rozvoja systému, všeobecne nedostatok financií, na úrovni štátu, kraja aj obcí.**

3. PRÍLEŽITOSTI

3.1. ŠKOLSTVO

- A. využívanie prírodných daností regiónu (CHKO, údolie Váhu...) a ich zázemia ako vzdelávacej a turistickej atraktivity (aj na účely EVVO)
- B. témy na doplnenie osnov vzdelávania - využívanie nových a účinných eko-technológií, zvýšenie dôrazu na využívanie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, prevencia vzniku odpadov - podpora spracovateľských recyklačných kapacít, minimalizácia skládkovania odpadov
- C. komplexný prístup v EVVO – napr. mediálna výchova - envirovýchova - regionálna výchova - prezentačné zručnosti si nekonkurujú, vedia sa práve vzájomne ako prierezové témy podporiť,
- D. existujúca základňa motivovaných a nadšených pedagógov v oblasti EVVO
- E. využívanie potenciálu enviroorganizácií, odborných inštitúcií + pestrej, širokej základne občianskeho sektora - zvyšovanie ich podielu v systéme zabezpečovania environmentálnych, vzdelávacích, informačných a osvetových služieb,**
- F. využívanie existujúcich príkladov dobrej praxe (včleňovanie EVVO do ŠkVP), efektívnych foriem EVVO,
- G. pokrytie / otvorenie nových tém v metodických materiáloch pre pedagógov a lektorov, modernizácia existujúcich metodík
- H. tvorba pestrej metodológie EVVO,

I. zatriaktívnenie environmentálnych tém pre žiakov/študentov, učiacich sa,

J. využívanie potenciálu školských záhrad a areálov pre EVVO aktivity,

K. rozšírenie siete eko-náučných chodníkov na území kraja, pri existujúcich rekonštrukcia - zvýšenie interaktívnosti, modernizácia (v kontexte moderných trendov interpretácie prírody)

L. vytvorenie úložiska/verejne známeho zdroja pre pedagógov a lektorov zdarma prístupných námetov, hier, testov, kvízov, videí, prezentácií, aktivít EVVO

M. podpora/uprednostňovanie regionálnych potravín v školských jedálňach v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK - nový vietor vo verejnom obstarávaní a envirovýchovný potenciál,

N. využívanie potenciálu EÚ fondov (príklad ČR),

O. existencia malých grantových schém pre EVVO - Enviroprojekt na Ministerstve školstva SR, Zelený vzdelávací fond na MŽP SR, a na úrovni kraja najmä potenciál grantového programu Zelené oči,

P. asistancia/servis pre školy/samosprávy pri žiadaní o dotácie v rôznych grantových a dotačných schémach (konzultácie, semináre...)

Q. koordinovaná medzisektorová (aj cezhraničná) spolupráca v oblasti EVVO a výchovy k TUR,

R. spoločné projekty škôl, zriaďovateľov škôl s odbornými EVVO inštitúciami (štátnymi, súkromnými, mimovládny...) - na úrovni miestnej, mikroregionálnej, regionálnej, celoslovenskej aj medzinárodnej,

S. potenciál spolupráce s materskými centrami ... matky ako jedna z dôležitých cieľových skupín - základ pre formovanie hodnôt aj vnímanie prírody,

T. potenciál spolupráce s lesnými materskými a základnými školami + vytvorenie legislatívnych podmienok pre ich fungovanie – spolupráca s ČR,

U. zintenzívnenie spolupráce s ČR (potenciál tradičnej spolupráce so Zlínskym krajom a s ďalšími krajinami ČR) – výmena metodík, skúseností s hodnotením envirovýchovných programov, inšpirácia - osvedčené programy a osvetové akcie v iných regiónoch a pod., spoločné cezhraničné projekty

V. využívanie existujúcich skúseností s budovaním a prevádzkou ekocentier v ČR,

W. využívanie existujúcich skúseností s certifikáciou poskytovateľov EVVO v ČR.

3.2. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

A. využívanie prírodných daností regiónu (CHKO, údolie Váhu...) a ich zázemia ako vzdelávacej a turistickej atraktivity (aj na účely EVVO),

B. témy na doplnenie osnov vzdelávania - využívanie nových a účinných eko-technológií, zvýšenie dôrazu na využívanie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, prevencia vzniku odpadov - podpora spracovateľských recyklačných kapacít, minimalizácia skládkovania odpadov,

C. využívanie potenciálu enviroorganizácií, odborných inštitúcií + pestrej, širokej základne občianskeho sektoru - zvyšovanie ich podielu v systéme zabezpečovania environmentálnych, vzdelávacích, informačných a osvetových služieb,

D. pokrytie/otvorenie nových tém v metodických materiáloch pre pedagógov a lektorov, modernizácia existujúcich metodík,

E. využívanie pestrej metodológie EVVO,

F. využívanie príťažlivosti environmentálnych tém pre žiakov/študentov, učiacich sa,

G. rozšírenie siete eko-náučných chodníkov na území kraja, pri existujúcich rekonštrukcia - zvýšenie interaktívnosti, modernizácia (v kontexte moderných trendov interpretácie prírody)

H. vytvorenie úložiska/verejne známeho zdroja pre pedagógov a lektorov zdarma prístupných námetov, hier, testov, kvízov, videí, prezentácií, aktivít EVVO,

I. využívanie potenciálu EÚ fondov (príklad ČR),

J. existencia malých grantových schém pre EVVO - Enviroprojekt na Ministerstve školstva SR, Zelený vzdelávací fond na MŽP SR, a na úrovni kraja najmä potenciál grantového programu Zelené oči,

K. asistencia/servis pre školy/samosprávy pri žiadaní o dotácie v rôznych grantových a dotačných schémach (konzultácie, semináre...),

L. koordinovaná medzisektorová (aj cezhraničná) spolupráca v oblasti EVVO a výchovy k TUR,

M. zintenzívnenie spolupráce s ČR (potenciál tradičnej spolupráce napríklad s krajom Zlínskym, ale aj s ďalšími krajinami ČR) – výmena metodík, skúseností s hodnotením, envirovýchov. programov, inšpirácia - osvedčené programy a osvetové akcie v iných regiónoch a pod., spoločné projekty,

N. využívanie existujúcich skúseností s budovaním a prevádzkou ekocentier v ČR,

O. využívanie existujúcich skúseností s certifikáciou poskytovateľov EVVO v ČR.

3.3. PODNIKATEĽSKÁ SFÉRA

A. využívanie prírodných daností regiónu (CHKO, údolie Váhu...) a ich zázemia ako vzdelávacej a turistickej atraktivity (aj na účely EVVO),

B. využívanie nových a účinných eko-technológií, zvýšenie dôrazu na využívanie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, prevencia vzniku odpadov - podpora spracovateľských recyklačných kapacít, minimalizácia skládkovania odpadov,

C. podpora a rozvoj ekologickej poľnohospodárskej výroby,

D. rozvoj ovocinárstva, chovu oviec a iných tradičných poľnohospodárskych odborov v kraji - potenciál pre cestovný ruch,

E. podpora výroby a ponuky regionálnych a tradičných produktov, podpora samostatnosti a propagácie rodinných fariem, malých farmárov, remeselníkov,

F. podpora potravinovej sebestačnosti,

G. podpora cyklodopravy, údržby turistických, cykloturistických, bežkárskeho tratí (vrátane zázemia), všeobecne podpora infraštruktúry "mäkkého" turizmu,

H. znižovanie výroby + environmentálne opatrenia (odsírenie blokov tepelných elektrární, rekonštrukcia zariadení, náhrada kotlov za fluidné, elektromagnetické a elektrostatické odľučovače) = zlepšovanie situácie v znečistení ovzdušia územia,

I. existencia podnikateľských subjektov so záujmom o spoluprácu a prezentáciu formou environmentál-ných aktivít (nie formou spotrebiteľských súťaží),

J. zavedenie databázy, prehľadu podnikateľských subjektov, zaoberajúcich sa cirkulárnou ekonomikou,

K. ponuka služieb zo strany MVO pre firmy – napr. v tvorbe environmentálneho manažmentu a zmien správania v kanceláriách a pod.

3.4. SAMOSPRÁVA (kraj, obce)

A).využívanie prírodných daností regiónu (CHKO, údolie Váhu...) a ich zázemia ako vzdelávacej a turistickej atraktivity (aj na účely EVVO),

- B. využívanie nových a účinných eko-technológií, zvýšenie dôrazu na využívanie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, prevencia vzniku odpadov - podpora spracovateľských recyklačných kapacít, minimalizácia skládkovania odpadov,
- C. podpora cyklodopravy, údržby turistických, cykloturistických, bežkárskych tratí (vrátane zázemia), všeobecne podpora infraštruktúry "mäkkého" turizmu,
- D. podpora výroby a ponuky regionálnych a tradičných produktov, podpora samostatnosti a propagácie rodinných fariem, malých farmárov, remeselníkov,
- E. podpora potravinovej sebestačnosti,
- F. starostovia oslovených obcí kraja si uvedomujú význam šetrenia vody, energie či význam zeleného nakupovania/zeleného obstarávania,
- G. starostovia oslovených obcí kraja sa v polovici prípadov zapájajú do rôznych environmentálnych projektov a takmer všetci opýtaní majú záujem sa v oblasti získavania zdrojov na environmentálne projekty ďalej vzdelávať,
- H. využívanie potenciálu EÚ fondov (príklad ČR),**
- I. existencia malých grantových schém pre EVVO - Enviroprojekt na Ministerstve školstva SR, Zelený vzdelávací fond na MŽP SR, a na úrovni kraja najmä potenciál grantového programu Zelené oči,**
- J. asistencia/servis pre školy/samosprávy pri žiadaní o dotácie v rôznych grantových a dotačných schémach (konzultácie, semináre...),
- K. koordinovaná medzisektorová (aj cezhraničná) spolupráca v oblasti EVVO a výchovy k TUR,**
- L. spoločné projekty škôl, zriaďovateľov škôl s odbornými EVVO inštitúciami (štátnymi, súkromnými, mimovládny...) - na úrovni miestnej, mikroregionálnej, regionálnej, celoslovenskej aj medzinárodnej,
- M. zintenzívnenie spolupráce s ČR (potenciál tradičnej spolupráce napríklad so Zlínskym krajom, ale aj s ďalšími kraji ČR),
- N. budovanie systému sledovania a vyhodnocovania jednotlivých zložiek životného prostredia, pravidelné publikovanie získaných informácií (web, ročenka...),
- O. rozšírenie zoznamu sledovaných indikátorov stavu životného prostredia, aj stavu systému a obsahu EVVO na úrovni kraja,
- P. spracovanie súborných a pravidelne aktualizovaných informácií o kvalite a stave životného a prírodného prostredia kraja, zverejňovanie výsledkov indikátorov kvality života a životného prostredia (napríklad na webstránke TSK, či formou publikácií - Ročenka ŽP či Atlas ŽP a pod.,**
- Q. využívanie existujúcich skúseností s budovaním a prevádzkou ekocentier v ČR,**
- R. využívanie existujúcich skúseností s certifikáciou poskytovateľov EVVO v ČR,**
- S. ponuka služieb zo strany MVO pre firmy – napr. v tvorbe environmentálneho manažmentu a zmien správania v kanceláriách a pod.

3.5. ŠTÁT (celoslovenská úroveň)

- A. medzinárodné dohovory (Vilniuská Stratégia), Národná stratégia TUR, ...
- B. príprava ďalších strategických dokumentov - Environmentálna stratégia SR, Agenda 2030...,**
- C. využívanie potenciálu enviroorganizácií, odborných inštitúcií + pestrej, širokej základne občianskeho sektora - zvyšovanie ich podielu v systéme zabezpečovania environmentálnych, vzdelávacích, informačných a osvetových služieb,
- D. vytvorenie úložiska/verejne známeho zdroja pre pedagógov a lektorov zdarma prístupných námetov, hier, testov, kvízov, videí, prezentácií, aktivít EVVO,

E. monitoring existencie študijných odborov zameraných na EVVO a ich podpora zo strany štátu (vysoké školstvo...),

F. zlepšenie existujúceho systému prípravy budúcich pedagógov v odbore EVVO,

G. skvalitňovanie univerzitného vzdelávania v odboroch súvisiacich s environmentálnymi témami, zavedenie environmentálneho minima pre učiteľské odbory,

H. využitie vedecko-výskumného potenciálu, aj v oblasti pedagogického výskumu a v odbore EVVO,

I. diskusia o zavedení povinného predmetu „envirovýchova a vzdelávanie“ s dôrazom na formu a obsah pre všetky učiteľské smery na VŠ = skvalitnenie vzdelávania budúcich pedagógov,

J. využívanie existujúcich skúseností s budovaním a prevádzkou ekocentier v ČR,

K. využívanie existujúcich skúseností s certifikáciou poskytovateľov EVVO v ČR,

L. príležitosť vybudovať na Slovensku odbor envigogiky s využitím siete ekopedagógov a odborných inštitúcií,

M. budovanie systému sledovania a vyhodnocovania jednotlivých zložiek životného prostredia, pravidelné publikovanie získaných informácií (web, ročenka...),

N. rozšírenie zoznamu sledovaných indikátorov stavu životného prostredia, aj stavu systému a obsahu EVVO,

O. zavedenie databázy, prehľadu podnikateľských subjektov, zaoberajúcich sa cirkulárnou ekonomikou, environmentálnou a recyklačnou výrobou v SR.

4. OHROZENIA

4.1. ŠKOLSTVO

A. súperenie environmentálnej výchovy s inými (prierezovými) témami na školách (napr. dopravná výchova, drogová prevencia, branná výchova, kultúra, šport, globálne a rozvojové vzdelávanie, multikultúrna výchova, ľudské práva...),

B. nedostatok prostriedkov v školách na ďalšie vzdelávanie pedagogických aj nepedagogických zamestnancov škôl, školských aj osvetových zariadení,

C. sústredenie pozornosti škôl na maturitné predmety, orientácia na výkon, podceňovanie výchov všeobecne,

D. nedostatočný dôraz na environmentálne témy v občianskej a v etickej výchovenavyužitý potenciál týchto predmetov.

4.2. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

A. negatívny vplyvy médií, reklamy, vzorov (v rodine, medzi rovesníkmi aj medzi "celebritami"),

B. pasivita občanov, ľahostajnosť.

4.3. PODNIKATEĽSKÁ SFÉRA

A. malá podpora a záujem médií o environmentálne témy,

B. negatívny vplyvy médií, reklamy, vzorov (v rodine, medzi rovesníkmi aj medzi "celebritami"),

C. nezáujem firiem o prezentáciu ich envirokultúry, o poskytnutie možnosti exkurzií žiakom a študentom,

D. nezáujem firiem o zmeny smerujúce k environmentálnemu správaniu,

E. sklony podnikateľských subjektov ku greenwashingu (klamlivá environmentálna reklama)

4.4. SAMOSPRÁVA (kraj, obce)

- A. vysoký tlak na životné prostredie - znečisťovanie vody, pôdy, ovzdušia, nelegálne skládky a environmentálne záťaže v území kraja, v SR,
- B. tlak na urbanizáciu územia,
- C. strata vzácnych ekosystémov na území kraja, v SR,
- D. pokračujúci pokles poľnohospodárskej výroby, zmenšovanie PPF - ohrozenia potenciálu rozvoja vidieckych oblastí a potravinovej sebestačnosti územia,
- E. negatívne dôsledky klimatických zmien, vrátane povodňovej hrozby,
- F. rozvoj individuálnej automobilovej dopravy a obmedzovanie verejnej dopravy (napríklad zrušenie niektorých vlakových spojov či dokonca tratí),
- G. nejestvujúci koordinačný medzirezortný a medzisektorový orgán pre EVVO na úrovni štátu, ani na nižších úrovniach verejnej správy,**
- H. nezáujem samospráv o zmeny smerujúce k environmentálnemu správaniu.

4.5. ŠTÁT (celoslovenská úroveň)

- A. vysoký tlak na životné prostredie - znečisťovanie vody, pôdy, ovzdušia, nelegálne skládky a environmentálne záťaže v území kraja,
- B. tlak na urbanizáciu územia,
- C. strata vzácnych ekosystémov na území kraja,
- D. pokračujúci pokles poľnohospodárskej výroby, zmenšovanie PPF - ohrozenia potenciálu rozvoja vidieckych oblastí a potravinovej sebestačnosti územia,
- E. negatívne dôsledky klimatických zmien, vrátane povodňovej hrozby,
- F. rozvoj individuálnej automobilovej dopravy a obmedzovanie verejnej dopravy (napríklad zrušenie niektorých vlakových spojov či dokonca tratí),
- G. prístupnosť k aktuálnym informáciám o ŽP (legislatívne zmeny v neprospech transparentnosti),
- H. nejestvujúci koordinačný medzirezortný a medzisektorový orgán pre EVVO na úrovni štátu, ani na nižších úrovniach verejnej správy,**
- I. ťažkopádnosť reakcií školského systému na aktuálne výchovné a vzdelávacie výzvy (niektoré aktuálne environmentálne témy chýbajú v Prierezovej téme ENV),**
- J. nevyjasnenosť kompetencií rezortov v EVVO, nedostatočná spolupráca medzi štátnymi rezortnými inštitúciami,**
- K. byrokratické a administratívne prekážky pri príprave a predkladaní projektov (najmä pri EÚ fondoch),
- L. nejestvujúca spoločenská objednávka na efektívny systém EVVO - nezáujem zo strany štátu,
- M. slabá vymožitelnosť environmentálneho práva.